

κοῦ Ρόδου ὁ δραματιστὴς χωμένος ὡς τὸ λαμὸ στὴν κοπριά τοῦ Ἀδύλου, στοὺς πολιτικούς καυγάδες τοῦ τόπου του. Μὰ χωμένος πὺ πολὺ σὰ δικαιοκρίτης, ἂν ἔχι μὲ τὴ δύναμη, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀπόφαση τοῦ Ἡρακλῆ. Καὶ μέσα στὸν κενόλο τοῦ στοχασμοῦ του» καὶ ἂν ἔμπασε τὸν κόσμο ὁλόκληρο, τὸν κρατεῖ τὸ χαλινάρι τοῦ στίχου του, δεμένος ὑπάρχουσα στὰ προστάσιατά του. Καὶ ὁ στίχος στενεύει τὴν ἔκφραση γιὰ νὰ τὴ σωματώσει ὅσο δὲν παίρνει ἄλλο. Σὰν τὸν Γκαίτε καὶ σὰν τὸ Ρενὰν διανοητὲς παρασταίνουν τὴν ἀνάγκη τοῦ περιορισμένου, γιὰ τὸ ἔργο τῆς ὁμορφιάς. Καὶ βέλγια. Θὰ χρειάζεται σὲ ὄρια νὰ κριτικῆς γιὰ νὰ δουλέψῃς γιὰ τ' ἀπεριόριστα.

Ἡ κόλαση σταθμὸς μονάχα γιὰ τὸ Δάντη. Ἄς ἀκούσουμε ἀκόμα τὴν Κόρινθα: «Κῦλοι καὶ σφαῖρες, μιὰ μυστικὴ ἀλυσίδα, τὸν πάει ἀπὸ τὸν ἄδην στὸ καθαρτήριο, καὶ ἀπὸ κείνο στὸν παράδεισο. Τὰ πλημμυροῦνε φεγγολιές τὰ σκοτεινὰ βασίλεια τοῦ θανάτου, καὶ ὁ τριπλὸς δημιουργημένος κόσμος πού εἶναι τὸ τρογοῦδι του, δείχνεται ἀκέραιος, ἔμφυχτος, λαμπρός. Νέο ἀστέρι καταγυρίζει τὸ σερέωμα».

Ποῦς τὸ κατορθώνει τὸ θαῦμα τοῦτο; Μέσα στὸ λόγο, μὲ τὸ στίχο, μὲ τὴ ρίμα, μὲ τὴ λαϊκὴ τὴ γλώσσα, τὴ γλώσσα πὺ μιλοῦνε «οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παι-

διά», καθὼς ἡ παράδοση ἀναφέρει πὺς ὁ ἴδιος εἶπε, μὰ μὲ τὴ γλώσσα τὴ δημοτικὴ ἀριστοκρατικὰ μεταχειρισμένη γιὰ νὰ ζωντανέψῃ καὶ τὰ πὺ ἄλληλῃ τοῦ ἔθνους, χωρὶς νὰ τὰ καταφρονέσῃ καὶ τὰ χοντροειδέστερα στοιχεῖα τὰ ἐκφραστικά, μαζί—Θεὸς νὰ μὲ φιλάξῃ! — διργυλικὸς καὶ ζολαδικός, τὸ κατορθώνει τὸ θαῦμα, βοηθώντας ἕλη του ἢ καρδιά καὶ ἔλος του ὁ νοῦς· ἢ θέλησή του γιὰ τὴ δράση καὶ ἢ διάθεσή του γιὰ τὴν ὄνειροπόληση· ἢ ἐρωτομανία του φερμένη ἀπὸ τοὺς τροβαδούρους τοὺς προδηγγανούς, καὶ ἢ σοφία του ἢ ἀριστοπελική· μέσα στὴν ἐνθύμηση τῶν προσώπων καὶ στὴ φαντασία τῶν συμβόλων ἢ διστυπώτατη—μαζὶ καὶ πρᾶγμα καὶ ὄνειρο—Μπαρτρεῖη, ἢ Μακαρία του· καὶ περισσότερο ἀπὸ ὅλους ὁ μέγας οὐρανὸς τῆς μεσαιωνικῆς θεολογίας, ὁ Ἅγιος Θωμᾶς ἀπὸ τὸ Ἄκουινο. Καὶ εἶχε τὴ συνειδηση τοῦ μεγάλου του ἔργου. Καὶ περιμένε γιὰ κείνο πληρωμὴ. Ποιὰ πληρωμὴ; Τὴ δόξα. Ἄπὸ τὸ ποιημᾶ του — ἐξακολουθεῖ τὸν ἔμνο τῆς ἢ Κόρινθα στὸ Καπιτώλιο — τὸ τέλος καρτεροῦσε τῆς ἐξουσίας του. Ἐλάζε τὴ φήμη γιὰ μεσίτριά του. Τὸ μέγα δρέπανο τότε θέρισε προτοῦ θερίσει στὴν ἀργίδα του τὴς πάτριες δάφνες».

Κωστής Παλαμᾶς

ΣΤΟ ΓΥΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΡΙΜΑΣ.

Ἡ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΕΥΘΥΔΙΚΟΥ

(ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ)

Γέλιο ἀνεῖ
νὰ φανῆ,
—κόρη ἀχνή
μακρινή,—
στὰ μαρμάρινα χεῖλη,

πὺ ζητεῖ,
προσφερτή,
τὴ λιτή
μου ἀρετή,
στ' ἀνοιξιάντικο δειλί...

Σοῦ καίω νά!
τὰ πυκνά
μου δεινά,
σὰν ἀνά-
θημα ἀγάπης γιὰ σένα.

Κ' εἴμ' ἐγώ,
πὺ ριγῶ,—
καὶ τρυγῶ,
τὸν ἀργὸ
στεναγμὸ μου ὁλοένα,

σὰν καμιὰ
καλαμιὰ,
στὴ λιμνιά
ἐρημιὰ,
πὺ τὴ δέρνει ὁ βοριάς.

Ἄχ γι' αὐτὸ
σοῦ ζητῶ
δυνατὸ
τὸ πιοτὸ
στερνῆς παρηγοριᾶς!

Μ' ἂν χαθῶ,
καὶ δὲ ῥθῶ
νὰ συρθῶ
μὺρὸς στ' ὄρθῶ
μάρμαρό σου μὲ θέρημη,—

τὸ χινο-
πωρινὸ
σκοτεινὸ
δειλινὸ,
νὰ μὲ κλαῖς, μόνη κα' ἔρημη...

Ρήγας Γκόλφης